

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Departamentul Maghiar de Istorie
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	2015-2018
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Istorie-Arheologie – linia maghiară

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Arheologie medievală						
2.2 Titularul activităților de curs	CP.I. Dr. Benkő Elek DSc						
2.3 Titularul activităților de seminar	-						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	-
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	-
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					3
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					
Tutoriat					
Examinări					
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	42				
3.8 Total ore pe semestru	28				
3.9 Numărul de credite	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Realizarea cursului necesită folosirea unui calculator și videoproiector, hărți digitale, conexiune la internet.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none">

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Familiarizarea cu noțiunea de arheologie medievală (recurs istoriografic, explicarea noțiunii de cronologie) • Asimilarea și utilizarea conceptelor specifice domeniului • Utilizarea instrumentelor de cercetare socială • Capacitatea de a colecta date • Capacitatea de a analiza și interpreta datele
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea gândirii critice • Analiza și sinteza • Vorbitul în public și abilități de prezentare • Munca în echipă • Competențe digitale

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Acumularea unor cunoștințe privind arheologia și istoria evului mediu European
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Familiarizarea studenților cu marile etape ale evoluției evului mediu European • Familiarizarea studenților cu formațiunile sociale, procesele de producție, și comerțul medieval • Cu ocazia acestui curs se va sintetiza cunoștințele specifice studierii și cunoașterii perioadei și culturii materiale medievale. Se va pune accent pe problemele majore ale culturii civilizației medievale, dezvoltarea sistemului de habitat medieval și formarea sistemului administrativ.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Transilvania evului mediu	Proiecții multimedia	
2. Cronologia evului mediu și arheologia medievală	Proiecții multimedia	
3. Sistemul așezărilor medievale din perioada Arpadiană	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
4. Organizarea administrativă a Transilvaniei medievale	Proiecții multimedia, Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
5. Organizarea sistemului monahal în Transilvania medievală	Proiecții multimedia, Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	

6. Conace, castele și rezidențe nobiliare.	Proiecții multimedia, Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
7. Transilvania în evul mediu târziu și epoca premodernă	Proiecții multimedia, Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
8. Agricultura și economia în evul mediu	Proiecții multimedia, Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
9. Vestimentația și armamentul medieval	Proiecții multimedia, Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
10. Introducere în studierea culturii materiale medievale	Proiecții multimedia, Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
11. Prelucrarea metalelor prețioase, sticlă, prelucrarea osului și a pielii în evul mediu	Proiecții multimedia, Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
12. Prelucarea bronzului și a fierului în evul mediu	Proiecții multimedia, Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
13. Ceramica medievală	Proiecții multimedia, Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	
14. Cahle și instalații de încălzire gotice și renescentiste	Proiecții multimedia, Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea	

Bibliografie

- Elek: Erdély középkori harangjai és bronz keresztelődmedencéi. Budapest-Kolozsvár), 2002.
- Bunta Magda--Katona Imre: Az erdélyi üvegművesség története a századfordulóg. Bukarest. 1983.
- Dumitriu, Luminita: Der mittelalterliche Schmuck des Unteren Donaugebietes im 11.—15. Jahrhundert. Bucuresti, 2001.
- La formation et le développement des métiers au Moyen Age (V^e-XIVe siècles). Publ. L. Gerevich—Á. Salamon. Budapest, 1977.
- Altmann J., Biczó P., Buzás G., Horváth I., Kovács A., Siklósi Gy., Végh A., Medium Regni, Budapest, 1996.
- Visy Zs., A magyar régészet az ezredfordulón, Budapest, 2003.
- Benkő E., "...egy sajátosan leszűkített Pannonia értelmezés". A honfoglalás a mai román történetírásban: Magyar Tudomány 102 U. F. 40(1995) 1416-1432
- Benkő L., Anonymus Erdély-képe: Honismeret 24 (1996):4 5-12.
- Bóna I., A honfoglalás kori Erdély a régészeti kutatások fényében, *Honismeret* 24 (1996):5, 3-16.
- Benkő E.: A székelyek és a Székelyföld régészeti kutatásának eredményei és feladatai. *Aetas* 1993. 3. 5-20.
- Benkő E.: Régészeti megjegyzések székelyföldi rovásfeliratokhoz. *Magyar Nyelv* 90 (1994) 157-168.
- Pálóczy Horváth A., A környezeti régészet szerepe Magyarországon, a középkor kutatásában, In: R. Várkonyi Á, - Kósa L., (Szerk.), Európa híres kertje: történeti ökológiai tanulmányok Magyarországról, Budapest, 1993.
- Takács M., Lakóház-rekonstrukciók az Árpád-kori telepkutatásban. (Tudománytörténeti áttekintés). In: Bencze Z. Gyulai F. - Sabján T. - Takács M.: Egy Árpád-kori veremház feltárása és rekonstrukciója. *Monumenta Historica Budapestinensia* X. Bp. 1999, 93 - 129.
- Benkő E.: A nyársapáti udvarház és házak a középkorban. In: *Quibus expedit universis*. (Szerk.: Ladányi Erzsébet) Budapest 1980, 53-92.

- A középkori falu régészeti kutatása. Művelődéstörténeti Tanulmányok. (Szerk.: Csetri Elek) Bukarest 1980, 5-19.
- Benkő E.: A 10-11. századi Erdély régészetéről. In: Államalapítás, társadalom, művelődés (Szerk.: Kristó Gyula) Budapest 2001, 135-144.
- Benkő Elek: Régészeti megjegyzések a székelyföldi lakóházak középkori történetéhez. In: Népi építészet a Kárpát-medencében a honfoglalástól a 18. századig. Szerk. Cseri Miklós—Tárnoki Judit. Szentendre—Szolnok 2001. 365—390.
- Benkő E.: „Români și secuii” (Románok és székelyek). Magyar Tudomány 36 (1991) 1397-1403.
- Benkő E.: Gyulafehérvár. In: Európa közepe 1000 körül. (Szerk.: Alfried Wieczorek-Hans-Martin Hinz) Stuttgart 2000, 369-371.
- Benkő E.: A székelyek betelepülése Erdélybe. In: Történelmünk a Duna-medencében. (Szerk.: Dávid Gyula) Kolozsvár-Temesvár 1998, 50-65.
- Benkő E.: Szent László-kori kővárak Erdélyben? Műemlékvédelem 35 (1991) 227-236.
- Benkő E.: Kelet-Erdély "korai" kővárai. Castrum Bene 1 (1989) 68-85.
- Bollók Á., Új irány a kora középkori etnogenezis kutatásban? Gillett, Andrew (szerk.): On Barbarian Identity. Critical Approaches to Ethnicity in the Early Middle Ages. (rec) Korall. 24–25 (2006) 265–282.
- Kovács Gy. – Miklós Zs. (szerk.) 2006. „Gondolják, látják az várnak nagy voltát...”. Tanulmányok a 80 éves Nováki Gyula tiszteletére (Burgenkundliche Studien zum 80. Geburtstag von Gyula Nováki). Budapest. 318 oldal (Castrum Bene Egyesület – Históriaantik Könyvesház Kiadó)
- Romhányi B., Kolostorok és társaskáptalanok a középkori Magyarországon, Budapest, 1999.
- Takács I., (Szerk.), Paradisum plantavit: bencés monostorok a középkori Magyarországon, Pannonhalma, 2001.
- Visy Zs., A magyar régészet az ezredfordulón, Budapest, 2003.
- Benkő E.: Kolozsmonostor. In: Európa közepe 1000 körül. (Szerk.: Alfried Wieczorek-Hans-Martin Hinz) Stuttgart 2000, 372-373.
- Benkő, E.: Mănăstir (Kolozsmonostor) bei Klausenburg. In: Europas Mitte um 1000. (Hrsg.: Alfried Wieczorek-Hans-Martin Hinz) Stuttgart 2000, 597-599.
- Benkő Elek–Székely Attila: Középkori udvarház a Székelyföldön (monográfia)
- Dicționarul mănăstirilor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș. Cluj-Napoca, PUC, 2000, 286 p. (coautor și coordonator)
- Rusu, A., A., Castelarea carpatica. Fortificații și cetăți din Transilvania și teritoriile învecinate (sec. XIII-XIV). Cluj-Napoca, Ed. Mega, 2005, 653 p. + CD ilustrație.
- Altmann J., Biczó P., Buzás G., Horváth I., Kovács A., Siklósi Gy., Végh A., Medium Regni, Budapest, 1996.
- Visy Zs., A magyar régészet az ezredfordulón, Budapest, 2003.
- Benkő Elek: Kolozsvár magyar külvárosa a középkorban. Kolozsvár, 2004.
- Zatykó, Csilla: Traditions in Hungarian Settlement Studies. Bulletin of International Medieval Research 2-3 (1996-1997) [1997] 36-44.
- Zatykó, Csilla: Medieval Villages and Their Landscape: Methods of Reconstruction. In: People and Nature in Historical Perspective (eds: J. Laszlovszky – P. Szabó) Budapest: CEU – Archaeolingua, 2003 343-375.
- Benkő E.: Középkori mezőváros a Székelyföldön. Kolozsvár 1997.
- Rusu, A.A., Reprezentări de pluguri pe fresca monumentului medieval de la Streisîngeorgiu (jud. Hunedoara), în: *Rev. Ist.*, 29, nr. 7, 1976, 1059-1065.
- Györfi Z., Középkori tarajos sarkantyuk Erdélyben a 13. század vége-15. század eleje, Dolgozatok, Új Sorozat, I (XI), Kolozsvár, 2006, 99-127.
- Pinter, Z.K., Spada și sabia medievală în Transilvania și Banat, (sec. IX-XIV), Editura Banatica, Reșița, 1999.
- Pinter, Z., Spadele medievale din colecția Muzeului Județean de Etnografie și Istorie Locală din Caransebeș, în Banatica, IX/1987.
- Pinter, Z. K., Piese de armament și echipament militar de proveniență carolingiană, în Cularul Mureșului mijlociu, în S.C.I.V.A., 45-2/1997.
- Theophilus Presbyter: A különféle művészeteiről. Bev. Takács Vilmos. Budapest, 1986.
- Cellini, B.: Benvenuto Cellini mester élete, amiképpen ő maga megírta Firenzében. Ford. Füsi J. Budapest, 1971.
- Kovács Éva.: Árpád-kori ötvösség. Budapest, 1974.
- Oberfrank Ferenc: Az aranyművesség története. Budapest, 1986.
- Dumitriu, Luminita: Der mittelalterliche Schmuck des Unteren Donaugebietes im 11.—15. Jahrhundert. Bucuresti, 2001.
- Bunta M., Katona I.: Az erdélyi üvegművesség története a századfordulóig. Bukarest. 1983.
- H. Gyürky Katalin: Üvegek a középkori Magyarországon. Bp. 1991.
- Müller, Ulrich et al. Die Latrine des Augustiner-Eremiten-Klosters in Freiburg i. B. Stuttgart, 1995.
- Labner, Irene: Die mittelalterlichen und neuzeitlichen Knochen-, Geweih-, Elfenbein- und Hornartefakte der Stadt Hall in Tirol. Innsbruck, 2007. (www.ironirene.com/Arbeit_20komplett.pdf)

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Bibliografie		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul cursului oferă posibilitatea însușirii unor cunoștințe fundamentale și de specialitate necesare pregătirii pentru meseria de arheolog sau profesor de istorie.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<ul style="list-style-type: none"> • Conținutul și calitatea științifică a prezentării subiectului în cadrul examenului oral • Modul de prezentare și structura răspunsului 	Examen scris	100%
10.5 Seminar/laborator			
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Parcurgerea suportului de curs • Parcurgerea a minim a unei lucrări indicate ca bibliografie obligatorie • Prezentarea uneia dintre cele două subiecte de examen 			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

... 2015. 05. 10.....

..... Cerc.Dr. Benkő Elek, DSc.....

.....

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

..... 2015. 05. 10.....

Prof.univ.dr.Pál Judit.....